

Literatura

Domácí odbojové organizace

Brandes, Detlef: Češi pod německým protektorátem. Okupační politika, kolaborace a odboj 1939–1945. Praha 2000. Černý, Vladimír – Kopečný, Petr – Vašek, František: Legenda bez legend. Životní osudy armádního generála Vojtěcha Borise Luži (1891–1944). Brno 2004. Čvančara, Jaroslav – Janík, Vlastislav – Ledvinka, Václav – Šustek, Vojtěch: Pamětní kniha 294 hrdinů a obětí heydrichiády popravených v Mauthausenu. Praha 2013. Gebhart, Jan – Kuklík, Jan: Velké dějiny zemi Koruny české. Svazky XVa, XVb, 1938–1945. Praha – Litomyšl 2006, 2007. Kux, Jan: Internační tábor Svatobořice. Svatobořice–Mistřín 1995. Luža, Radomír: V Hitlerově objetí. Kapitoly z českého odboje. Praha 2006.

Polsko a Francie

Friedl, Jiří: Internace Východní skupiny čs. armády ve světle sovětských dokumentů. In Slovanský přehled 1/2007. Kvapil, Oldřich: Cesta Bouří. Praha 2010. Plachý, Jiří: Zahraniční armáda 1939–1945. Chrudim 2020. Svoboda, Ludvík: Cestami života I. a II. díl. Praha 1992 a 1996. Rozhovory s veterány.

Komunistický odboj / Julius Fučík

Fučík, Julius: Reportáž psaná na oprátce. Praha 1995. Hořec, Jaromír (ed.): Poslední boj Julia Fučíka. Praha 1955. Kol. aut.: Julius Fučík – hrdina naší doby. Praha 1953. Kosatík, Pavel: Všechno je dovoleno – Julius Fučík. Respekt 2010/5. Nečas, Jaroslav: Adolf Kolínský. Český dozorce ve službách gestapa. Praha 2017. Peroutka, Ferdinand: Případ Julia Fučíka, Rozhlas 1990/39. Rupnik, Jacques: Dějiny komunistické strany Československa. Praha 2002. www.ustrcr.cz

Střední východ a severní Afrika

Brod, Toman: Tobrucké krysy. Praha 1967. Čejka, Eduard: Československý odboj na Západě (1939–1945). Praha 1997. Klapálek, Karel: Ozvěny bojů. Praha 1966. Marek, Jindřich: Tobrucký deník. Cheb 2008. Sommr, Josef: Od Tobruku do Plzně. Praha 1992.

Vojín Čs. pěšího praporu 11 – Východního

McNab, Chris: Vojenské uniformy. Praha 2012. www.militaryclub.info

Exilová vláda

Jech, Karel – Kaplan, Karel: Dekrety prezidenta republiky 1940–1945. Praha 2002. Kuklík, Jan: Londýnský exil a obnova československého státu 1938–1945. Praha 1998. Laštovička, Bohuslav: V Londýně za války. Zápasy o novou ČSR 1939–1945. Praha 1960. Nekola, Martin – Beneš, Bohuš – Carbol, Pavel: Synovcem prezidenta. Praha 2020.

Čs. vojáci v SSSR

Brož, Miroslav: Hrdinové od Sokolova. Praha 2005. Kopecký, Milan: 1. československá samostatná tanková brigáda v SSSR. Praha 2001. Kopecký, Milan: Československý sborový dělostřelecký pluk 5. Praha 2012. Svoboda, Ludvík: Z Buzuluku do Prahy. Praha 1965. Šáda, Miroslav a kol.: Za svobodu Československa, II a III. díl, Praha 1961. Šmoldas, Miroslav: Před námi Praha. Praha 1985. Richter, Karel: Československý odboj na východě. Praha 1992.

Čs. pěšák na Dukle

Moravec, Roman: Československé vojenské jednotky v ZSSR – Výstroj, lehká pechotná výzbroj a iný intendantní materiál. 2. díly. Turany 2021.

Výsadky z Velké Británie

Bartoš, Antonín – Kunc, Radimír: Clay–Eva volá Londýn. Praha 1992. Jelínek, Zdeněk: Operace Silver A. Praha 1984. Kroupa, Vladislav – Huňáček, Zdeněk – Jožák, Jiří – Stříbrný, Jan: Český antifašismus a odboj. Slovníková příručka. Praha 1988. Marek, Jindřich: Muži z Ringway. Cheb 2014. Marek, Jindřich: Pátou kartu bere smrt. Cheb 2000. Sládek, Oldřich: Přicházeli z nebe. Praha 1993. Šolc, Jiří: Bylo málo mužů. Praha 1990. Vaňourek, Martin: Podplukovník Josef Otisk: „Až válka ukáže kvality každého jedince.“ Mohelnice 2012.

Čs. letci v RAF

Fajtl, František: Létal jsem s Třistatřináctkou. Praha 1991. Kudrna, Ladislav: Českoslovenští letci ve Velké Británii a válečné fenomény. Praha 2006. Loucký, František: Mnozí nedoletěli. Praha 1989. Pajer, Miloslav: Wellingtony nad Biskají. Cheb 1999. Rajlich, Jiří: 310. stíhací perut. Plzeň 1994. Rajlich, Jiří: 313. stíhací perut. Plzeň 1996. Rajlich, Jiří: Na nebi hrdého Albionu – válečný deník československých letců ve službách britského letectva 1940–1945 (sedm svazků). Cheb 2003. Rajlich, Jiří: Esa na obloze. Nejúspěšnější českoslovenští stíhači ve 2. světové válce. Praha 1995. Rajlich, Jiří – Sehnal, Jiří: Stíhači nad Kanálem: československý stíhací wing RAF 1942–1945. Praha 1993. Šnajdr, Miroslav: Palubní stíhači jejího Veličenstva 1939–1941 a 1942–1943 (dva svazky). Olomouc 1996.

Čs. stíhač v RAF

Cormack, A.: RAF – uniformy a výstroj v letech 1939–1945. Brno 2008. www.czechspitfireclub.cz

Tři králové

Čermák, Václav: Muž proti okupaci. Plzeň 2007. Kokoška, Stanislav (ed.): Obrana národa v dokumentech 1939–1942. Praha 2018. Kokoška, Stanislav – Kokoška, Jaroslav: Spor o agenta A-54. Praha 1994. Koura, Petr: Podplukovník Josef Balabán. Praha 2003. Němeček, Jan: Mašínové. Zpráva o dvou generacích. Praha 1998. Padevět, Jiří: Tři králové. Praha 2017.

Každodennost

Flimelová, Alena – Štěr, Roman: Ve stínu mužů. Praha 2021. Kol. aut.: Dukla věčně živá, 11 svazků. Košice 1975–1989.

Atentát na Heydricha

Amort, Čestmír: Heydrichiáda. Praha 1965. Brabec, Martin – Stehlík, Eduard: Češi proti Hitlerovi. Praha 2021. Burian, Michal – Knížek, Aleš – Rajlich, Jiří – Stehlík, Eduard: Atentát. Operace Anthropoid 1941–1942. Praha 2007. Čvančara, Jaroslav: Anthropoid – Příběh československých vlastenců. Praha 2016. Kyncl, Vojtěch: Bez výčitek... Genocida Čechů po atentátu na Reinharda Heydricha. Praha 2012. Kmoch, Pavel: Operace Anthropoid: Epilog. Praha 2018. Šustek, Vojtěch: Atentát na Reinharda Heydricha a druhé stanné právo na území tzv. protektorátu Čechy a Morava. Edice historických dokumentů – svazek 1. Praha 2012.

Vládní vojsko v Itálii

Brůna, Otakar – Marek, Jindřich: Vladaři dračích údolí. Třebíč 1999. Marek, Jindřich: Háchovi Melody Boys. Cheb 2003.

Řády a vyznamenání

Kolář, Milan: Na pomoc výchově v duchu revolučních a bojových tradic 3. díl: Vojenské řády a vyznamenání. Praha 1974. Novotný, Vlastislav: Řády a vyznamenání Československa 1918–1948, Slovenské republiky 1939–1945. Praha 2011. www.vyznamenani.net, Periodikum Signum

Odpor obyvatel

Frajdl, Jiří: Protektorát Čechy a Morava 1939–1945. Moravská Třebová 1993. Klusáková–Svobodová, Zoe: O tom, co bylo. Praha 2005. Koutek, Ondřej: Zahraniční odboj na vlnách BBC. Paměť a dějiny 1/2014, s. 30–44. Kropáč, František – Louda, Vlastimil: Persekuce českého studentstva za okupace. Praha 1945. Pasák, Tomáš: 17. listopad 1939 a Univerzita Karlova. Praha 1997. Uhlíř, Jan Boris: Protektorát Čechy a Morava v obrazech. Praha 2008. www.orthodoxia.cz

Čs. obrněná brigáda

Frisius, Friedrich – Plachá, Pavla – Plachý, Jiří: Neblahé dny: deník viceadmirála Friedricha Frisia, velitele Pevnosti Dunkerque: 3. září 1944–9. května 1945. Praha 2014. Maršálek, Zdenko – Hofman, Petr: Dunkerque 1944–1945: ztráty Československé samostatné obrněné brigády během operačního nasazení ve Francii. Praha 2011. Plachý, Jiří: Kříže a hvězdy od Dunkerque. Cheb 2011. Procházka, Ivan: Dunkerque – válečný deník Československé samostatné obrněné brigády (říjen 1944–květen 1945). Praha 2006. Toman, Vilém – Plachý, Jiří: Na západní straně. Osobní vzpomínky na dobu v odboji od roku 1940 do roku 1945. Praha 2015.

Tankista obrněné brigády

McNab, Chris: Vojenské uniformy. Praha 2012. www.militaryclub.info

Partyzáni

Benčík, Antonín – Kural, Václav – Paulík, Jan – Šolc, Jaroslav – Štěpánek, Zdeněk – Tesař, Jan: Partyzánské hnutí v Československu za druhé světové války. Praha 1961. Jelínek, Zdeněk: Leškovice. Z historie partyzánské brigády Mistra Jana Husa. Havlíčkův Brod 1994. Kural, Václav – Štěpánek, Zdeněk: České národní povstání v květnu 1945. Praha 2008. Serinek, Josef – Tesař, Jan: Česká cikánská rapsodie. I.–III. svazek. Praha 2016. Šolc, Jiří: Za frontou na Východě. Českoslovenští parašutisté ve zvláštních operacích na východní frontě za druhé světové války (1941–1945). Cheb 2003.

Slovenské národní povstání

Cséfalvay, František: Vojenské osobnosti dejín Slovenska 1939–1945. Bratislava 2013. Rychlík, Jan: Češi a Slováci ve 20. století. Spolupráce a konflikty 1914–1992. Praha 2012. Stanislav, Ján – Klabník, Viliam: Slovenské letectvo 1944–1945. Bratislava 2003. Zudová–Lešková, Zlatica: Češi a Slovenské národné povstanie. In: Tóth, Dezider – Kováčiková, Katarína (Edd): SNP 1944 – vstup Slovenska do demokratickej Európy. Zborník vystúpení z medzinárodnej konferencie k 55. výročiu SNP, Múzeum SNP Banská Bystrica 8.–10. júna 1999. Banská Bystrica 1999, s. 254–264. Zudová–Lešková, Zlatica: Češi v Slovenskom národnom povstaní 1944. In: Čermín, Jakub a kol.: Národ se ubránil. 1939–1945. Sborník prací historiků a pamětníků. Praha 1995, s. 85–92.

Čs. armádní sbor na hranicích

Brož, Miroslav – Kopecký, Milan: Československé vojenské jednotky na východě: svědectví dokumentů, fotografií a věcných exponátů o vzniku a bojové činnosti 1. čs. armádního sboru v SSSR. Praha 2019.

Zbraně na východní frontě

Kopecký, Milan – Štěpánek, Petr: Sovětský střední tank T-34/85. Bratislava 2015. Moravec, Roman: Československé vojenské jednotky v ZSSR – Výstroj, lehká pechotná výzbroj a iný intendantní materiál. 2 díly. Turany 2021.

Partyzáni v Jugoslávii

Hanzl, Josef – Matušek, Josef – Orct, Adolf: Bojová cesta 1. československé brigády „Jan Žižka z Trocnova“ NOVJ. Daruvar 1968. Hořký, Vladimír: I. československá brigáda NOV „Jana Žižky z Trocnova“ v Jugoslávii v boji proti fašismu. FÚV Československého svazu protifašistických bojovníků v roce 1983. Hubáček, Václav – Vojáček, Ota: V jugoslávských horách, Praha 1964. Matušek, Josef: Češi v Chorvatsku. Daruvar 1994.

Květnové povstání

Jindřich, Marek: Barikáda z kaštanů: Pražské povstání v květnu 1945 a jeho skuteční hrdinové. Cheb 2005. Jindřich, Marek: Šeríkovy sólokapr. Cheb 2002. Marek, Jindřich – Pejčoch, Ivo – Plachý, Jiří – Jakl, Tomáš: Padli na barikádách. Padlí a zemřeli ve dnech Pražského povstání 5.–9. května 1945. Praha 2015.

Poválečné osudy odbojářů

Plachý, Jiří: Horší než doba války... Cheb 2014. Benčík, Antonín – Richter, Karel: Vražda jménem republiky: Tragický osud generála Heliadora Píky. Praha 2006. Kol. aut.: Vojenské osobnosti čs. odboje 1939–1945. Praha 2005. VÚA–VHA Praha. Rozhovory s veterány.

Obrazové zdroje

Obálka. Fotoarchiv VÚA-VHA

Přední předsádka. Sbírká Historického oddělení MZM

Obsah. ČTK

Chronologie. Archiv Romana Štéra, NA, fotoarchiv VÚA-VHA, vhu.cz

Domácí odbojové organizace. Archiv autora, archiv Miloše Deyla, Zdeňka Novotného (via Wikipedia), Wikipedia, Jiří Skoupý, Historické oddělení MZM Brno, ČTK

Polsko a Francie. Archiv Romana Štéra, Wikipedia, vhu.cz, pametnaroda.cz, Bundesarchiv (via Wikipedia), archiv Libora Koldinského, Nationaal Archief, archiv Romana Moravce, NA, f. Plk. Wechsberg-Vranský Pavel

Komunistický odboj / Julius Fučík. Wikipedia, Mojmír Churavý (via Wikipedia), archiv Zdeňka Hrabici, Národní muzeum, f. Dělnické hnutí, Wikipedia

Střední východ a severní Afrika. Archiv autorů a Pavla Wechsberga-Vranského, sbírka VHÚ, zeny-bojujici.cz, Eva Zavřelová, Židovské muzeum Praha, fotosbírká VHÚ

Vojín Čs. pěšího praporu 11 – Východního. Petr Březina, Michaela Dvořáková

Exilová vláda. Archiv autora, archiv Aleny Flimelové, vhu.cz, kdu.cz, Wikipedia, Národní archiv

Čs. vojáci v SSSR. Archiv autora, vhu.cz, fotoarchiv VÚA-VHA (titulní snímek kolorovala Katarína Brummerová), Národní archiv, Petr Sehnálek, David Báča, archiv Ladislava Pražáka

Čs. pěšák na Dukle. Moravec, R.: Československé vojenské jednotky v ZSSR. 2. díl. Turany 2021, Petr Podroužek

Výsadky z Velké Británie. Wikipedia, sbírka VHÚ, lib.cas.cz/parasut/sikola.htm, Historické oddělení MZM

Čs. letci v RAF. Wikipedia, praha14.cz, pilotinfo.cz, sbírka VHÚ, Historické oddělení MZM, mala-skala.cz, warthunder.cz

Čs. stíhač RAF. Josef Vochyán

Tři králové. Wikipedia, Mojmír Churavý (via Wikipedia), vhu.cz, mpo.cz, pametnaroda.cz, history-classics.de, sbírka VHÚ

Každodennost. zeny-bojujici.cz, ludviksvoboda.cz, fotoarchiv VÚA-VHA, Alena Flimelová, Roman Moravec, Petr Podroužek

Atentát na Heydricha. Sbírká VHÚ, vhu.cz, archiv Jaroslava Čvančary, Martina Brabce a Eduarda Stehlíka, VitVit (via Wikipedia), Alena Flimelová

Vládní vojsko v Itálii. Archiv autora, vhu.cz

Řády a vyznamenání. Archiv autora, Wikipedia

Odpor obyvatel. Archiv hlavního města Prahy, ludviksvoboda.cz, orthodoxia.cz, litovel.eu, Národní archiv, Wikipedia, ČTK

Čs. obrněná brigáda. vhu.cz, Wikipedia, archiv redakce, Historické oddělení Moravského zemského muzea, sbírka VHÚ, fotoarchiv VÚA-VHA

Tankista od obrněné brigády. Petr Březina (VHK Erika Brno), sbírka Tomáše Jambora, vhk-erika.cz

Partyzáni. Wikipedia, Historické oddělení Moravského zemského muzea, sbazar.cz, Pavel Pekník, Juraj Vanovčan, sbírka VHÚ, Archiv bezpečnostních složek, f. Správa vyšetřování StB – Stíhání nacistických válečných zločinců (325): sign. 325-125-4

Slovenské národní povstání. Národní archiv, fotoarchiv VÚA-VHA, vhu.cz, Wikipedia, Archiv muzea SNP, archiv Bedřišky Kopolodové

Čs. armádní sbor na hranicích. Fotoarchiv VÚA-VHA

Zbraně na východní frontě. Fotoarchiv VÚA-VHA, Wikipedia, archiv redakce

Partyzáni v Jugoslávii. Wikipedia, zeny-bojujici.cz, síň slávy obce Hostěradice, archiv Marie Králové a manželů Veltruských

Květnové povstání. Historické oddělení Moravského zemského muzea, sbírka VHÚ

Poválečné osudy odbojářů. Archiv Jiřiny Sýkorové, archiv Ivana Koláčného, archiv Eduarda Stehlíka, Wikipedia, sbírka VHÚ, Historické oddělení Moravského zemského muzea

Zadní předsádka: TASS

ARTEFAKTY

Oznámení o popravě generálů Josefa Bílého a Huga Vojty. HO MZM. 9

Leták z roku 1945 o pravidlech konspirace. HO MZM. 9

Zpráva o atentátu na Augusta Gölzera. NA, f. Německé státní ministerstvo pro Čechy a Moravu (AMV 110). 9

Vyhlášení mobilizace pro čs. státní příslušníky ve Francii ze 17. listopadu 1939. VÚA-VHA, f. Čs. vojenská správa NV ve Francii 1939/1940. 11

Výpověď Gusty Fučíkové z 21. září 1945. SOA Hradec Králové, NAD 1384 Mimořádný lidový soud Hradec Králové 1945–1948. 15

Ilegální časopis Boj o zítřek. HO MZM. 15

Žádost čs. žen sloužících v ATS o přeložení ze Středního východu do SSSR. VÚA-VHA, f. 19. 17

Hlášení čs. hlídek o průzkumné činnosti u Tobruku. VÚA-VHA, f. Čs. vojsko na Středním východě. 17

Povolenka k opuštění posádky pro Pavla Wechsberga-Vranského. NA, f. Vranský Pavel (Wechsberg). 17

Portrétní snímek Pavla Wechsberga-Vranského. NA, f. Vranský Pavel (Wechsberg). 17

Řidičský průkaz Pavla Wechsberga-Vranského. NA, f. Vranský Pavel (Wechsberg). 17

Smlouva o přátelství, vzájemné pomoci a poválečné spolupráci mezi Československou republikou a Svazem sovětských socialistických republik. Archiv MZV, f. mezinárodních smluv. 21

Návrh programu nové československé vlády národní fronty Čechů a Slováků. NA, f. KSČ-ÚV – K. Gottwald. 21

Barevná mapa světa z roku 1942. www.davidrumsey.com 23

Hlášení plk. Ludvíka Svobody z boje u Sokolova. VÚA-VHA, f. SSSR-II. 27

Pohlednice s vyznamenanými čs. vojákyněmi z bojů u Sokolova. Sbírká Aleny Flimelové. 27

Vojenská legitimace příslušníka čs. voj. jednotky v SSSR Bernarda Vlčka a propustka z kasáren. NA, f. Vlček Bernard (Wlczek). 27

České noviny Hlasatel vydávané na Volyni odbojovou organizací Blaník. NA, f. Sdružení Čechů z Volyně a jejich přátel, Praha. 27

Leporelo se slabými místy německého stíhače tanků Ferdinand. NA, f. Raichl Vlastislav Ing., generálporučík. 27

Náčrt frontové situace 1. čs. sam. brigády v SSSR na podzim 1944. VÚA-VHA, f. SSSR-V. 27

Protektorátní vyhláška z 28. května 1942. SOA Hradec Králové, Archivní oddělení Hradec Králové, f. NAD 3513 Velitelství protektorátní uniformované policie Hradec Králové (1938–1945). 33

Leták informující spojenecké vojáky o možnosti nahrát svým blízkým vzkaz. NA, f. Vranský Pavel (Wechsberg). 35

Dopis Jana Wericha Františku Prčkovi. NA, f. Prček František, plk. 35

Americký komiks o čs. stíhacím letci Karlu Kuttelwascherovi. NA, f. Zahraniční tiskový archiv, New York. 35

Frontový dopis zdravotnice Ireny Malínské. NA, f. Malínská Irena, plk. v. v. 43

Noviny Naše vojsko v SSSR. NA, f. Svoboda Ludvík, arm. generál. 43

Slohová práce žáka Jiřího Vlčka ze školy pro čs. děti v Buzuluk. NA, f. Vlček Bernard (Wlczek). 43

Prázdná dopisnice pro příslušníky Rudé armády. NA, f. Svaz Čechů z Volyně, Žatec. 43

Korunové poukázky z roku 1944. Archiv Ivana Koláčného. 43

Prezentační list Karla Čurdy. VÚA-VHA, f. č. 24. 47

Titulní listy protektorátních periodik. MZK. 47

Policejní hlášení z 28. října 1939 o převozu Jana Opletala na kliniku. AMP, Sbírká dokumentace k období okupace a květnové revoluce. 53

Výzva k pátrání po Janu Smudkovi. HO MZM. 53

Návrh poválečné čs. známky. NA, f. Svaz protifašistických bojovníků – ústřední výbor, Praha. 53

Britský motivační plakát s portrétem premiéra Winstona Churchilla. HO MZM. 55

Plakát k pátému výročí vzniku československých peruti RAF. HO MZM. 55

Číslo 14 Vojenské přílohy. NA, f. Svoboda Ludvík, arm. generál. 55

Leták Český partyzán. VÚA-VHA, f. Ilegální noviny a časopisy. 59

Partyzánský přetisk protektorátní vyhlášky. VÚA-VHA, f. Domácí odboj. 59

Partyzánský průkaz Mojmíra Rachvaly. Sbírká Milana Řihánka. 59

Zatykač na Jána Nálepku a Michala Petra. VÚA-VHA, f. Partyzánské a odbojové hnutí. 63

Osvědčení podle § 8 zák. č. 244/1946 Sb. pro prof. Františka Jordána. Archiv Masarykovy univerzity, f. František Jordán. 69

Leták ze 7. května 1945 vydaný Národním výborem Velké Prahy. AMP, Sbírká dokumentace k období okupace a květnové revoluce. 73

Texty vysílání pražského rozhlasu. AMP, Sbírká dokumentace k období okupace a květnové revoluce. 73

Potvrzení o propuštění do civilu pro Františka Kauckého. AMP, Sbírká dokumentace k období okupace a květnové revoluce. 73

Povstalecký leták z jižní Moravy. HO MZM. 73

Dekret k Československému válečnému kříži 1939 pro arm. gen. Ludvíka Svobodu. NA, f. Svoboda Ludvík, arm. generál. 75

Dekret k udělení sovětské medaile Za vítězství nad Německem ve Velké vlastenecké válce 1941–1945. NA, f. Vlček Bernard (Wlczek). 75

ZKRATKY

AMP Archiv hl. m. Prahy

Archiv MZV Archiv Ministerstva zahraničních věcí ČR

HO MZM Historické oddělení Moravského zemského muzea

MZK Moravská zemská knihovna

NA Národní archiv

SOA Státní oblastní archiv

VÚA-VHA Vojenský ústřední archiv – Vojenský historický archiv

f. fond